

Innst. 398 S

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Dokument 8:99 S (2012–2013)

Innstilling fra justiskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Frode Kielland Asmyhr, Åse Michaelsen, Ulf Leirstein og Per Sandberg om en verdig voldsoffererstatning

Til Stortinget

Sammendrag

Stortingsrepresentantene Hans Frode Kielland Asmyhr, Åse Michaelsen, Ulf Leirstein og Per Sandberg fremmet 11. april 2013 følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen umiddelbart fremme lovforslag til endring av voldsoffererstatningsloven. Endringen bør gi alle volds ofre krav på inntil 60 G i erstatning, uavhengig av når forbrytelsen fant sted. De materielle lovkrav for erstatning, inkludert kravet om anmeldelse uten unødige opphold, tilpasses dagens regler.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at staten forskutterer erstatningen for alle volds ofre, også dem som ikke tilkjennes erstatning av kontoret for voldsoffererstatning.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jan Bøhler, Tore Hagebakken, Sigvald Oppebøen Hansen, Anna Ljunggren og Tove-Lise Torve, fra Fremskrittspartiet, Hans Frode Kielland Asmyhr, Ulf Leirstein, Åse Michaelsen og lederen Per Sandberg, fra Høyre, André Oktay Dahl og Anders B. Werp,

fra Sosialistisk Venstreparti, Akhtar Chaudhry, og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, viser til representantforslag i Dokument 8:99 S (2012–2013) fra stortingsrepresentantene Hans Frode Kielland Asmyhr, Åse Michaelsen, Ulf Leirstein og Per Sandberg om en verdig voldsoffererstatning.

Komiteen er opptatt av å styrke ofrenes rettigheter og viser til at dette ble gjort senest i forbindelse med behandling av Prop. 65 L (2011–2012), (jf. Innst. 219 L)2011–2012).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at det var bred enighet om å følge det generelle utgangspunktet om at lover ikke gis tilbakevirkende kraft og at det er skadetidspunktet som er avgjørende for hvilken øvre grense som skal benyttes i forbindelse med voldsoffererstatningen.

Komiteen viser videre til at Statens innkrevingsentral (SI) kan bistå volds ofre og etterlatte med å inndrive erstatningskrav som er tilkjent i straffesaker fra gjerningspersonen. Komiteen vil påpeke at krav tilkjent i sivil sak kan begjæres tvangsfullbyrdet gjennom de alminnelige namsmyndigheter. Lov 11. januar 2013 nr. 3 om Statens innkrevingsentral (SI-loven) gir Finansdepartementet hjemmel til å gi forskrift om hvilke krav SI kan kreve inn.

Komiteen registrerer at loven ennå ikke er trådt i kraft, men at det legges opp til at SI kan drive inn alle erstatningskrav som faller inn under voldsoffererstatningsloven § 1, også om krav som er tilkjent i sivile saker før ikrafttredelsestidspunktet for SI-loven.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er fornøyde med vedtak i lov 11. januar 2013 nr. 3 om Statens innkrevingsentral (SI-loven), men mener staten skal forskuttere hele beløpet offeret er tilkjent som en engangssum. Dette vil gi offeret en bedre mulighet for å legge saken bak seg og gå videre i livet. Videre vil disse medlemmer påpeke at dette betyr en forenkling av prosessen knyttet til regresskravet og dermed en besparelse for det offentlige. Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å utbetale tilkjent erstatning som en engangssum for å lette rehabilitering av voldsofre.»

Disse medlemmer ønsker å henvise til argumentasjonen i forslaget, og slutter seg til begrunnelsen her.

På denne bakgrunn ønsker disse medlemmer å fremme følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen umiddelbart fremme lovforslag til endring av voldsoffererstatningsloven. Endringen bør gi alle voldsofre krav på inntil 60 G i erstatning, uavhengig av når forbrytelsen fant sted. De materielle lovkrav for erstatning, inkludert kravet om anmeldelse uten unødig opphold, tilpasses dagens regler.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at staten forskutterer erstatningen for alle voldsofre, også dem som ikke tilkjennes erstatning av kontoret for voldsoffererstatning.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre peker på at det er voldsutøveren som er ansvarlig for erstatningskrav. Problemet i praksis er allikevel at den typiske voldsutøver ofte har en uryddig økonomi og lav betalings evne. Disse medlemmer viser til at voldsofferet i mange tilfeller blir tvunget til selv å måtte forholde seg til inndrivelsen av egen erstatning, og dermed indirekte sin tidligere overgriper. Dette vil kunne medføre en betydelig og unødig tilleggsbelastning for et tidligere voldsoffer.

Disse medlemmer viser til at ordningen med voldsoffererstatning trådte i kraft 1. april 1975, og var i perioden 1975–2001 hjemlet i forskrift. Det var først etter vedtakelsen av voldsoffererstatningsloven i 2001 at voldsofre fikk et rettskrav på voldsoffererstatning, og erstatningsgrensen ble hevet vesentlig. I tiden etter 2001 har erstatningsgrensen vært økt flere ganger. Disse medlemmer viser til de psykiske og fysiske belastningene et offer kan oppleve etter fysiske og psykiske overgrep, og at dette kan føre til at offer venter med å melde fra om dette.

Komiteens medlemmer fra Høyre ønsker at mulighetene for at dagens ordning hvor voldsofre har krav på inntil 60 G i erstatning, kan gis tilbakevirkende kraft, utredes. Disse medlemmer ser det også som ønskelig at det utredes hvorvidt det skal settes en dato tilbake i tid for når krav på inntil 60 G i erstatning kan rettes. Videre ser disse medlemmer det som nødvendig at det utredes hvorvidt staten skal forskuttere erstatning for alle voldsofre, også dem som ikke tilkjennes erstatning av kontoret for voldsoffererstatning.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede mulighetene for at dagens ordning hvor voldsofre har krav på inntil 60 G i erstatning, kan gis tilbakevirkende kraft.»

«Stortinget ber regjeringen utrede hvorvidt det skal settes en dato tilbake i tid for når krav på inntil 60 G i erstatning kan rettes.»

«Stortinget ber regjeringen utrede hvorvidt staten skal forskuttere erstatning for alle voldsofre, også dem som ikke tilkjennes erstatning av kontoret for voldsoffererstatning.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre ønsker også at det opprettes en egen nasjonal offeromsorg og viser til forslag fremmet om dette i tilknytning til Meld. St. 15 (2012–2013).

Disse medlemmer viser til at det var bred enighet om å følge det generelle utgangspunktet om at lover ikke gis tilbakevirkende kraft og at det i utgangspunktet er skadetidspunktet som er avgjørende for hvilken øvre grense som skal benyttes i forbindelse med voldsoffererstatninger. Disse medlemmer viser allikevel til at det er gjort unntak tidligere fra beløpsgrensen og prinsippet om det generelle utgangspunktet om at lover ikke gis tilbakevirkende kraft.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen vurdere å utbetale tilkjent erstatning som en engangssum for å lette rehabilitering av voldsofre.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen umiddelbart fremme lovforslag til endring av voldsoffererstatningsloven. Endringen bør gi alle voldsofre krav på inntil 60 G i

erstatning, uavhengig av når forbrytelsen fant sted. De materielle lovkrav for erstatning, inkludert kravet om anmeldelse uten unødig opphold, tilpasses dagens regler.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at staten forskutterer erstatningen for alle voldsofre, også dem som ikke tilkjennes erstatning av kontoret for voldsoffererstatning.

Forslag fra Høyre:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen utrede mulighetene for at dagens ordning hvor voldsofre har krav på inntil 60 G i erstatning kan gis tilbakevirkende kraft.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen utrede hvorvidt det skal settes en dato tilbake i tid for når krav på inntil 60 G i erstatning, kan rettes.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen utrede hvorvidt staten skal forskuttere erstatning for alle voldsofre, også dem som ikke tilkjennes erstatning av kontoret for voldsoffererstatning.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:99 S (2012–2013) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Frode Kieland Asmyhr, Åse Michaelsen, Ulf Leirstein og Per Sandberg om en verdig voldsoffererstatning – bifalles ikke.

Oslo, i justiskomiteen, den 4. juni 2013

Per Sandberg
leder

Sigvald Oppebøen Hansen
ordfører

